

Modum kommune - Kommuneplanens samfunnsdel 2021 - 2032 - Uttalelse til varsel om oppstart av kommuneplanarbeid og planprogram

Vi viser til brev av 12. november 2020 hvor det varsles om oppstart av arbeid med kommuneplanens samfunnsdel og utlegging av planprogram på høring og offentlig ettersyn. Under følger våre innspill.

Kort om planprogrammet og det kommende planarbeidet

Kommuneplanens samfunnsdel skal være et overordnet og helhetlig styringsverktøy som gir strategiske veivalg for kommunens samfunnsutvikling og kommunen som tjenesteleverandør. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, planprosessen med frister og deltakere, opplegget for medvirkning, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt, hvilke alternativer som vil bli vurdert og behovet for utredninger.

Planprogrammet bygger videre på kommunens planstrategi og gjeldende samfunnsdel. Det legges opp til en videreføring av de prioriterte satsningsområdene fra gjeldende samfunnsdel: folkehelse og levekår, tilpasning av tjenestetilbud i tråd med endringer i befolkning og behov, samferdsel og kommunikasjon, og attraktivitet og omdømme. I tillegg vurderes det om bærekraftig utvikling skal inn som et satsningsområde, i tråd med vektleggingen av FN17 bærekraftsmål i planlegging og samfunnsutvikling.

Når det gjelder sentrale utviklingstrekk trekkes det frem: befolkningsutvikling og lavere vekst, folkehelseutfordringer som utenforskap, psykisk helse, utdanning og frafall, klimaendringer og samfunnssikkerhet og beredskap, næringsutvikling og behov for attraktive arbeidsplasser, digitalisering, og bærekraftig tjenestenivå fremover.

Merknader fra fylkeskommunen

Overordnede tilbakemeldinger:

Vi ser det som positivt at det bygges videre på eksisterende kunnskap og erfaringer med gjeldende samfunnsdel. Planprogrammet gir rammer for arbeidet og tar opp i seg de viktigste momentene med tanke på videre prosess.

Vi ber om at man tar inn nasjonale og regionale føringer i planprogrammet, og legger dette til grunn for det videre planarbeidet. Vi vil trekke frem følgende som vi ønsker inkludert:

- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen

PLAN Avdeling for kommunale planer

Postadresse: Postboks 220, 1702 SARPSBORG
Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO
Telefon: 32 30 00 00

E-post: post@viken.no
Internett: www.viken.no
Org.nr.: 921693230

- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag
- Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035
- Regional plan for kulturminnevern i Buskerud
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Vest-Viken 2016-2021 og forskrift om rammer for vannforvaltningen
- Regional plan for kunnskapssamfunnet
- Regional plan for verdiskaping og næringsutvikling i Buskerud
- Fylkesdelplan for avkjørslser og byggegrenser langs riksvegnettet i Buskerud Del I og II
- Kollektivtransportplan for Buskerud fylke

Når det gjelder satsningsområder ser vi det som positivt at bærekraftig utvikling (i lys av FN17 bærekraftsmål) skal vurderes inkludert. Vi anbefaler at man bruker bærekraftsmålene aktivt i arbeidet med samfunnsdelen, og viser til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Dette kan gi en helhetlig tilnærming til bærekraftig utvikling. Det er mange metoder for dette, blant annet har Asker kommune jobbet godt med bruk av utvalgte mål i overordnede, strategiske prosesser, og med å forankre dette arbeidet lokalt og politisk i kommunen. Se gjerne mer info her: <https://www.asker.kommune.no/asker-mot-2030/fns-barekraftsmal/>

Lokalkunnskap vil være et viktig bidrag i arbeidet med dette, og generelt i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Det er positivt at det legges opp til bruk av fremtidsverksted som medvirkning tidlig i prosessen, og involvering av ulike råd og barnerepresentant underveis i planarbeidet. For å få et godt kunnskapsgrunnlag og gode innspill fra ulike grupper vil vi likevel bemerke at det kan være hensiktsmessig med ytterligere medvirkning underveis i arbeidet som kan nå ulike målgrupper. Det finnes mange gode veiledere med eksempler på metoder man kan benytte. Blant annet vil vi trekke frem KS' nettside for dette, hvor det ligger både veiledere og eksempler: <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/innbyggermedvirkning/mater-a-involvere-pa/> og denne veilederen med en praktisk tilnærming til medvirkning med barn og unge: <https://distriktssenteret.no/wp-content/uploads/2019/03/verktoykasse-for-medvirkning-i-utviklingsprosesser.pdf>. Når det gjelder barn og unges medvirkning viser vi til at Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planlegging legger til grunn at det skal legges til rette for medvirkning med varierte grupper av barn og unge. Vi ber om at det legges til rette for dette i planarbeidet. Vi anbefaler også at man vurderer gjennomføring av Barnetråkkregistrering som kan gi nyttig info om hvor barn og unge ferdes og leker i nærmiljøet, og opplevelsen av disse stedene. Dette kan synliggjøre lokale kvaliteter det er viktig å ta vare på og behov for møteplasser eller trafiksikkerhetstiltak i nærmiljøet. Mer om barnetråkk her: <https://www.barnetrakk.no/>

Folkehelse, barn og unges interesser, utdanning og mangfold:

I lys av utfordringsbildet når det gjelder folkehelse ser vi det som positivt at folkehelsematikk gjennomgående løftes frem i planprogrammet og som satsingsområde for samfunnsdelen. En kompleks utfordring som trekkes frem er utenforskap. Her vil vi trekke frem tidlig innsats som viktig for å forebygge utenforskap. Kartlegging av barn og unges deltakelse i fritidsaktiviteter, og minoritetsspråklig deltakelse i barnehage, kan eksempelvis gi et nyttig kunnskapsgrunnlag i arbeidet med forebygging. Se gjerne regional planstrategi for Viken og innsatsområde 1, som tar opp i seg folkehelse og forebyggende arbeid. Vi viser også

til at Modum er en bosettingskommune, og at det kan være hensiktsmessig å løfte frem temaet integrering.

Med hensyn til barn og unges oppvekstvilkår viser vi til at de nevnte rikspolitiske retningslinjene legger til grunn at det skal foretas en samlet vurdering av barn og unges oppvekstmiljø for å innarbeide mål og tiltak i kommuneplanarbeidet. Vi ber om at dette legges inn som et utredningspunkt i planprogrammet og tas opp i samfunnsdelen. Her kan nevnte barnetråkk-registrering samt kilder som Ungdata-undersøkelsen og folkehelseoversikt være gode verktøy, i tillegg til innspill fra medvirkningsmøter og lignende.

Ellers vil vi trekke frem det gode folkehelsearbeidet kommunen gjør i prosjekter som Horisont 2020 og Boost-programmet.

Stedsutvikling:

Vi vil løfte frem kompakt tettstedsutvikling med gode møteplasser, ivaretagelse av stedskvaliteter og tilrettelegging for myke trafikanter som et viktig tema, både med tanke på bærekraftig utvikling og kommunens attraktivitet for nye innbyggere. Her vil vi vise til det gode arbeidet med stedsutvikling i kommunen. Som en del av arbeidet med samfunnsdelen kan det være hensiktsmessig å utarbeide arealstrategier som tar opp i seg dette og legger føringer for senere overordna planarbeid. I tråd med *Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035*, oppfordrer Viken fylkeskommune til at man fortetter i og rundt allerede eksisterende tettsteder, fremfor å legge til rette for en spredt utbygging. En spredt utbygging kan blant annet være med på å svekke trafiksikkerheten, og skape behov for ny infrastruktur. Fylkeskommunen vil ha begrensede midler til fysiske infrastrukturtiltak de nærmeste årene. I forbindelse med arealstrategier vil vi også trekke frem viktige mål i den regionale planen om at areal-, natur- og kulturressurser og verdier blir forvaltet i et langsiktig perspektiv med bærekraftig forvaltning av skog- og fjellområder, med en god balanse mellom bruk og vern. Eventuelle arealstrategier bør være i tråd med nasjonale og regionale føringer.

Samferdsel:

I planprogrammet står det at Modum kommune ønsker at *samferdsel og kommunikasjon* skal være et av plantemaene i samfunnsdelen. Vi savner en litt tydeligere beskrivelse av hva det er tenkt at dette skal innebære.

FNs bærekraftsmål blir nevnt innledningsvis, men ikke i forbindelse med samferdsel. Dere kan med fordel bruke bærekraftsmålene mer aktivt også når dere legger strategier for samferdsel. Samferdsel kan, og bør, ses i sammenheng med mål om bærekraftige lokalsamfunn, mindre ulikhet, og mål om å stoppe klimaendringer.

Viken mener det er positivt at kommunen ønsker å utbedre kollektivtilbudet. I planprogrammet står det at Modum har søkt medlemskap i Ringeriksregionen. Dersom kommunen blir en del av dette samarbeidet kan det få konsekvenser for samferdsel, og kanskje spesielt for behovet for kollektivtransport mellom kommunene. Hvordan dette imøtekommes bør i så fall tydeliggjøres i samfunnsdelen.

Næring:

Det er positivt at næringsutvikling løftes frem som et tema både i forbindelse med befolkningsutvikling og attraktivitet, og folkehelse og utdanning. Det kan være hensiktsmessig å styrke dette som et tema i arbeidet med samfunnsdelen. Her er det relevant å se på hvor mulighetene ligger for verdiskaping og lokale fortrinn man kan bygge videre på.

Kulturminner:

Vi anbefaler at kommunen i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel tar opp temaet kulturattraksjoner og kulturminner som ressurs og betydning for verdiskaping.

Modum kommune har et rikt mangfold av verdifulle kulturminner og kommunen har utarbeidet en egen delplan for kulturminner for 2019-27. Det ble også laget en kulturminneoversikt som et ledd i dette arbeidet. Gjennom delplanen ble det også satt opp punkt om styrket formidling av kulturminner til barn og unge. Kulturminner og kulturmiljøer er en viktig ressurs for mange kommuner og bidrar til å styrke attraktivitet og omdømme. Blaafarveverket er et godt eksempel på dette og er dessuten en kulturinstitusjon som er godt kjent utenfor landets grenser. Gjennom å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer kan steds særpreg og identitet bli styrket, og gi folk en historisk forankring og tilhørighet og bidra positivt i styrking av folkehelse. Dette kan bidra til å styrke Modums tiltrekningskraft for nye innbyggere og etablerere.

Vi stiller gjerne til dialog i det videre arbeidet med samfunnsdelen, og kan anbefale regionalt planforum som en arena for å ta en utsjekk underveis i arbeidet med ulike regionale og statlige etater.

Vennlig hilsen

Per Albert Kierulf
Avdelingsleder

Christina Ilmork Martinsen
Rådgiver

Utarbeidet med bidrag fra avdelinger for næring, samferdsel, miljø, folkehelse, utdanning og kulturminner.

Kopi til:

FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN

STATENS VEGVESEN